
Kapitola 11: Řemesla

Kapitola 11: Řemesla v Brně

Odvětví řemesel zahrnuje širokou oblast kreativní tvorby, zahrnující celou řadu profesí. Klasické řemeslo je ohroženo průmyslovou výrobou a poznamenává jej i úroveň vzdělávání a klesající zájem potenciální studentů.

Snahou kvantitativního výzkumu bylo vyčlenit řemesla umělecká. Klasické řemeslo se opírá o zpracování zpravidla přírodního materiálu, vyžaduje zručnost a znalosti a originální výrobek má užitnou hodnotu. Dostupné literární prameny v případě uměleckých řemesel zdůrazňují především originalitu a uměleckou složku výsledného výrobku. V tomto tvůrčím procesu se řemesla prolínají s oblastí designu, neboť umělecký řemeslník často podobu výrobku navrhuje. Méně jednoznačné je ovšem již **konkrétní** vyčlenění toho, co umělecké řemeslo je a není. Výsledky mapování podle CZ-NACE dochází k více než **tisíci pěti set subjektů** s nejčastější formou OSVČ. Možné srovnání se nabízí s vypracovanou typologií **ISTP** (informační systém typových pozic), která nabízí seznam 35 pozic považovaných za umělecká řemesla. Jejich výčet se ovšem nedá sloučit se způsobem, jak řemesla definuje CZ-NACE. ISTP se například nezabývá řemesly například brašnář nebo švadlena. Na druhé straně CZ-NACE neodlišuje profesí jako tkadlec nebo krajkář.

Vzhledem k různému pojetí definice řemesel a také různorodosti a velikosti trhu v Brně byla v tomto oboru provedena pouze kvantitativní část mapování.

11.1. Kvantitativní analýza

Tabulka 11.1. ISTP (informační systém typových pozic) pro umělecká řemesla

| Název pozice |
|-----------------------------------|
| Cínař |
| Ruční krajkář |
| Ruční tkadlec |
| Ruční vyšivačka |
| Tkadlec tapisérií |
| Umělecký čalouník a dekoratér |
| Umělecký kameník |
| Umělecký keramik |
| Umělecký kovář a zámečník |
| Umělecký kovolijec a cizelér |
| Umělecký leptař skla |
| Umělecký malíř |
| Umělecký mozaikář |
| Umělecký pasíř |
| Umělecký pozlacovač |
| Umělecký řezbář |
| Umělecký sklář |
| Umělecký sklenář a vitrážista |
| Umělecký štukatér a kašér |
| Umělecký truhlář |
| Zlatotepec |
| Výrobce v lidové umělecké výrobě |
| Umělecký knihař |
| Zasazovač drahých kamenů |
| Rytec drahých kamenů |
| Brusič drahých kamenů |
| Výrobce dřevěných hraček |
| Výrobce loutek |
| Umělecký rytec |
| Umělecký maskér |
| Vlášenkář |
| Zlatník a klenotník |
| Košíkář a pletař |
| Krejčí scénických kostýmů a krojů |
| Obuvník scénické a krojové obuvi |

Pro potřeby mapování subjektů a podnikatelů, které realizují činnost v oblasti řemesel a na poli trhu s uměním, byly pro oblast města Brna z databáze

Albertina vygenerovány subjekty, která mají registrovány **převažující CZ-NACE**, jejichž výčet je v tabulce:

Tabulka 11.2.CZ-NACE řemesla

| Kód | CZ-Název |
|-------|---|
| 14.11 | Výroba kožených oděvů |
| 14.13 | Výroba ostatních svrchních oděvů |
| 14.14 | Výroba osobního prádla |
| 14.19 | Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků |
| 14.20 | Výroba kožešinových výrobků |
| 14.30 | Výroba pletených a háčkových oděvů |
| 14.31 | Výroba pletených a háčkových punčochových výrobků |
| 14.39 | Výroba ostatních pletených a háčkových oděvů |
| 15.11 | Činění a úprava usní (vyčiněných kůží); zpracování a barvení |
| 15.12 | Výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků |
| 15.20 | Výroba obuvi |
| 16.29 | Výroba ostatních dřevěných, korkových, proutěných a slaměných |
| 23.13 | Výroba dutého skla |
| 23.41 | Výroba keramických a porcelánových výrobků převážně pro |
| 23.49 | Výroba ostatních keramických výrobků |
| 23.70 | Řezání, tvarování a konečná úprava kamenů |
| 25.50 | Kování, lisování, ražení, válcování a protlačování kovů; prášková |
| 25.61 | Povrchová úprava a zušlechťování kovů |
| 25.9 | Výroba ostatních kovodělných výrobků |
| 25.99 | Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n. |
| 31.01 | Výroba kancelářského nábytku a zařízení obchodů |
| 31.02 | Výroba kuchyňského nábytku |
| 31.09 | Výroba ostatního nábytku |
| 32.12 | Výroba klenotů a příbuzných výrobků |
| 32.13 | Výroba bižuterie a příbuzných výrobků |
| 32.20 | Výroba hudebních nástrojů |
| 32.40 | Výroba her a hraček |

Ve městě Brně je registrováno **1561 subjektů** - firem a podnikatelů v oblasti řemesel, které byly vygenerovány z databáze Albertina. Skrze metodu snowballu bylo k listopadu 2013 doplněno dalších 34 subjektů. K prosinci 2013 je to tedy celkem 1595 subjektů.

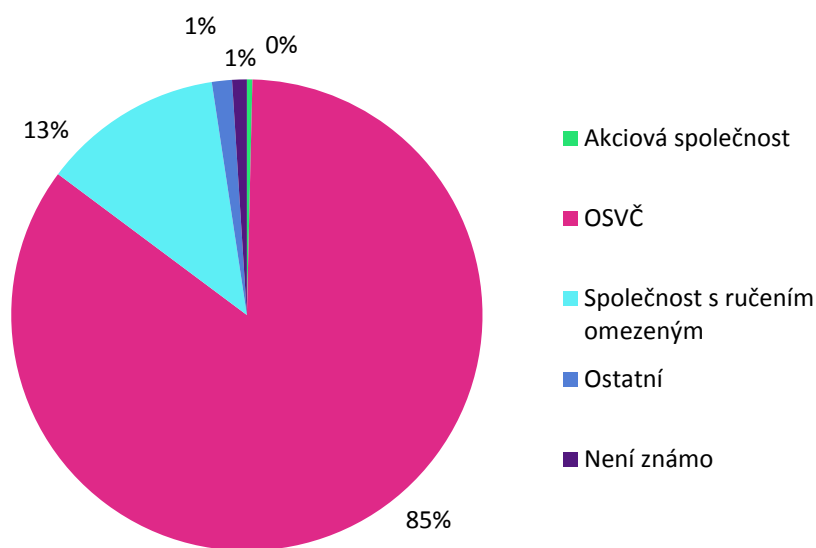
Z původního adresáře bylo zároveň odstraněno 41 subjektů, které jsou v likvidaci. U řemesel se výrazně projevilo špatné zařazení činností napříč kreativními odvětvími. Dva velmi výrazné subjekty, které výzkumníci postrádali u oboru reklamy a architektury, byly zařazeny právě do oblasti řemesel. Z oblasti reklamy se jedná o firmu Entity Production s.r.o. a z oblasti architektury pak o inovativní firmu Freedomky, s.r.o.

Při bližším zkoumání právní formy a při určitém předpokladu, že v oblasti řemesel budou převažovat fyzické osoby, byly překontrolovány největší subjekty. Díky tomu bylo dohledáno okolo deseti irelevantních subjektů s právní formou „akciová společnost“. Tyto firmy se zabývaly nejčastěji průmyslem a stavebnictvím. Z konečné databáze jsou nejčastěji zastoupenou právní formou jsou živnostníci - fyzické osoby. Další právní formy, jež adresář zahrnuje, jsou společnosti s ručením omezeným. Vzhledem k povaze činnosti se v případě vyselektovaných subjektů jedná o fázi tvorby (A) hodnotového řetězce, nedochází tedy k dalšímu zúžení databáze.

právní forma

Graf 11.1 Subjekty řemesel dle právní formy v %

Zdroj: kvantitativní mapování JIC



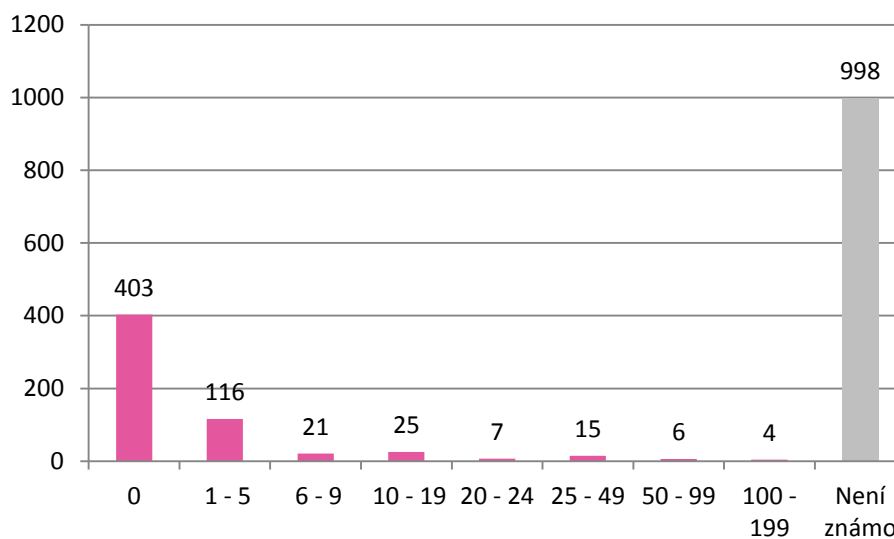
V případě ukazatele počtu zaměstnanců chybí v databázi u většiny subjektů relevantní údaje, jedná se

počet zaměstnanců

o 981 subjektů. Jde jak o fyzické osoby, u kterých se dá předpokládat, že dále nezaměstnávají další osoby, ale mezi těmito subjekty, u kterých není údaj dohledatelný, jsou však i s.r.o., u kterých však předpoklad zaměstnanců je velmi pravděpodobný. Vzhledem k tomu, že sektor je tvořen převážně fyzickými osobami (OSVČ), nejpočetnější skupina podnikatelů nemá žádné další zaměstnance. Odhadujeme, že v oblasti řemesel je v Brně zaměstnáno přes 4000 subjektů.

Graf 11.2 Subjekty řemesel dle počtu zaměstnanců

Zdroj: kvantitativní mapování JIC



roční obrat

Vzhledem k rozmanitému zastoupení právních forem jsou kategorie výše obratu zastoupeny odpovídajícím způsobem. Nejčastěji jsou zastoupeny subjekty, jejichž roční obrat se pohybuje pod hranicí 200 tis. Kč, jedná se většinou o OSVČ.

Graf 11.3 Subjekty řemesel: obrat v roce 2012 v Kč

Zdroj: kvantitativní mapování JIC

